

RAPORT

**Starea Romaniei dupa 9 luni
de guvernare PSD**

Florin V. Cîțu
29 Octombrie 2017, Bucuresti, Romania

Consideratii Generale

Estimarile mele , dupa 6 luni de guvernare rosie, au fost confirmate de realitatea economica.

La nivelul parlamentului, masina de vot a PSD, a functionat conform asteptarilor. In ciuda tuturor protestelor, si nu doar ale opozitiei, legea salarizarii a trecut cu viteza fulgerului prin parlament.

PSD a votat si a confiscat rezervele, provizioanele si dividendele tuturor companiilor de stat.

In acelasi timp PSD a simulat o dezbatere pe legile justitiei. Un fiasco total. Mai mult de jumatate dintre judecatori au protestat impotriva formei actuale a pachetului de legi.

Cel mai important inasa, PSD-ul si Liviu Dragnea au incalcat grav toate regulile si au psd-izat institutiile statului cu rol de control asupra activitatii guvernului. Au fost numiti in conducerea acestor institutii, oameni fideli lui Liviu Dragnea, singura calitate care a contat atunci cand au fost alesi. Nu au respectat nici criteriul profesionalismului si nici algoritmul de reprezentare in parlament a partidelor politice. Inca un lucru confirmat de realitate si estimat de mine in raportul meu despre starea economiei dupa 6 luni de guvernare PSD.

In ceea ce priveste politica de renuntare la imunitati pentru urmaritii penali, PSD a ramas consecvent crezului sau “ noi suntem deasupra legii”. Asta dupa ce a iscat a doua criza guvernamentala din Romania care nu a vizat imbunatatirea modului in care este guvernata tara. Singurul obiectiv al remanierii a fost reglarea unor rafuieli politice in interiorul PSD.

In acest context volatil, atat politic cat si economic, guvernul a taiat 10.6 miliarde de lei de la investitii pentru a reduce din gaura de la buget.

Toate acestea au culminat cu rectificarea bugetara, care desi era evident negativa pentru toata lumea, a fost prezentata de Liviu Dragnea si PSD ca fiind pozitiva.

Si apocalipsa lui Valcov continua. In asa zisul progam de guvenare au fost introduse taxe noi si restrictii dure pentru antreprenorii romani.

Mai mult, ca o noutate, sindicatele se pozitioneaza pentru prima oara impotriva PSD.

In tot acest timp, patronatele si antreprenorii romani privati plutesc in continuare intr-o stare de confuzie si manipulare dand semanale confuze la nivelul politicii economice romanesti!

Stadiul implementarii programului de guvernare

La nerealizările arhicunoscute după 6 luni de guvernare, adăugăm și nerealizările din trimestrul III. Este evident pentru toată lumea că la așa cum arată stadiul realizărilor programului de guvernare Primul Ministru Tudose trebuie să demisioneze.

Impozit pe venit 0 pentru medici;	NU
Demararea investițiilor în spitale județene din fonduri nerambursabile - 300 mil euro;	NU
Înființarea Fondului de Garantare pentru Agențiile de Turism;	NU
Înființarea Agenției Regionale de Atragere de Investiții;	NU
Înființarea liceelor de antreprenariat;	NU
Program construcție 30 cămine studentești;	NU
Adoptare noua Lege a Educației;	NU
Programe profilactice pentru copii;	NU
Program Dezvoltare Zonă Montană;	NU
Dezvoltarea rețelei de monitorizare a calității aerului;	NU
Finalizarea autostrăzii Sebeș-Turda;	NU
Demararea investițiilor la Aeroportul Otopeni;	NU
Demararea investițiilor în Portul Constanța;	NU
Demararea proiectului Justice District;	NU
Demararea construcției celei mai mari săli de concerte din București;	NU
Demararea construcției unui centru cultural multifuncțional în București;	NU
Program Digitalizarea Patrimoniului Cultural;	NU
EXIMBANK - extindere ca bancă de investiții și dezvoltare pentru proiecte mari;	NU
CEC - extinderea activității ca bancă pentru IMM-uri și agricultură (fermieri).	NU

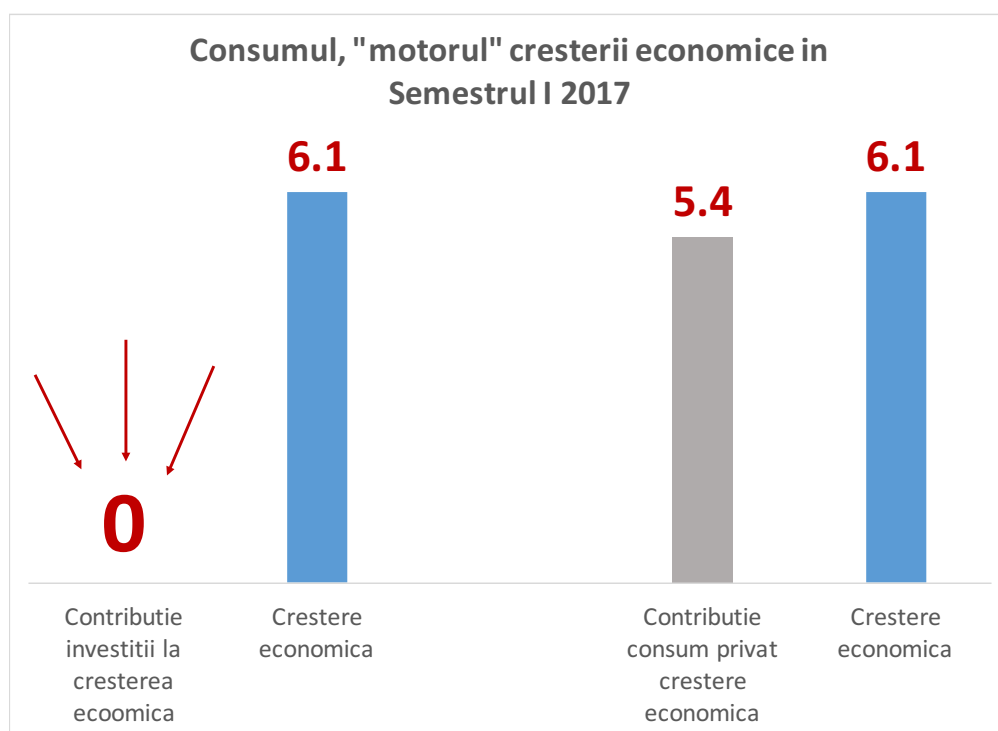
Situatia economica dupa 9 luni de zile si estimari

Implementarea programului de guvernare Dragnea-Valcov a adancit dezechilibrele macroeconomice. Cresterea economica, bazata in totalitate pe consum, isi arata deja costurile. Cresc preturile, dobanzile, euro si dolarul fata de leu, deficitul bugetar, deficitul comercial, deficitul de cont curent si datoria publica. In acest context contributia investitiilor la cresterea economica este zero.

Cresterea economica

Primele 6 luni din 2017 au surprins cu o cresterea economica peste asteptari. Cresterile salariale, dar mai ales promisiunile din legea salarizarii unitare, au creat asteptari exagerate in randul angajatilor din sectorul public. Pe baza acestor promisiuni acestia au inceput sa consume apeland in special la credite de consum.

Cresterile salariale din sectorul bugetar cu mult peste cresterea productivitatii, in contextul in care salariile din administratia publica sunt mai mare ca cele din sectorul privat, au creat haos pe piata fortei de munca. O piata a fortei de munca deja afectata de migratia din ultimii ani acum este bulversata de promisiuni salariale cu cresteri de pana la 100% in sectorul public.

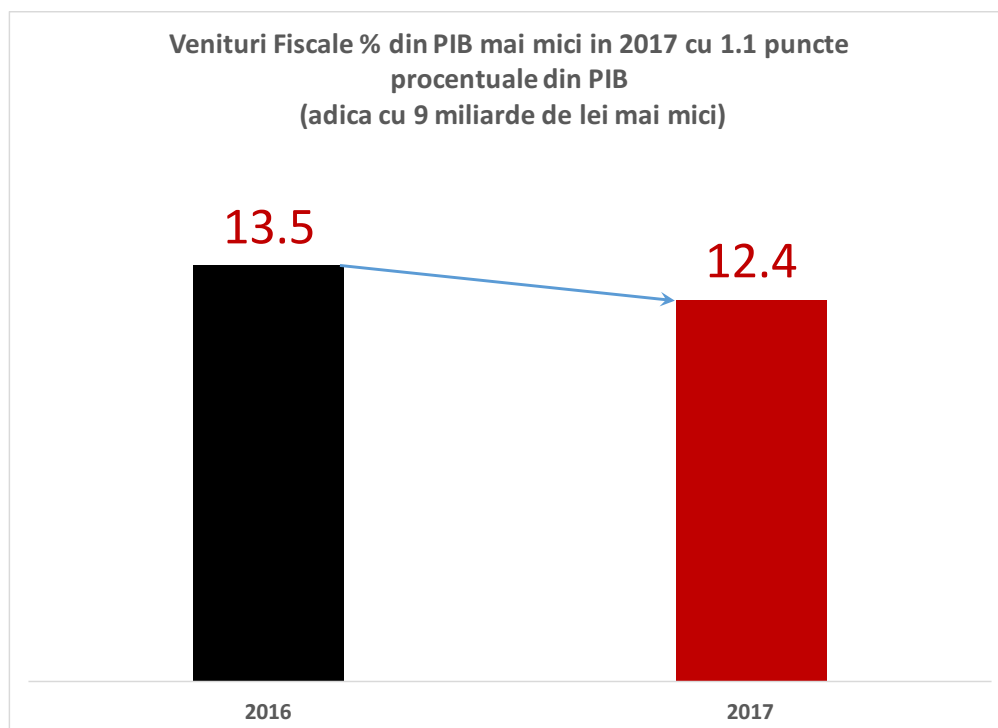

In acest context, consumul a explodat. Totusi, exista un efect negativ major. Investitiile s-au prabusit atat in sectorul public cat si in cel privat. In sectorul privat antreprenorii au pus frana investitiilor datorita problemelor de pe piata fortei de munca. In sectorul public, investitiile au fost taiate masiv pentru a face loc cresterilor salariale.

In primele 6 luni ale lui 2017 economia a crescut doar datorita consumului. Investitiile nu au contribuit cu nimic. Aceasta structura a cresterii economice, creste neincrederea in economie si duce la reducerea si mai mare a investitiilor (randamentul capitalului investit nu acopera riscul de investi in Romania). Este un cerc vicios care este oprit ori de o criza economica ori de stoparea promisiunilor salariale care nu au legatura cu economia reala.

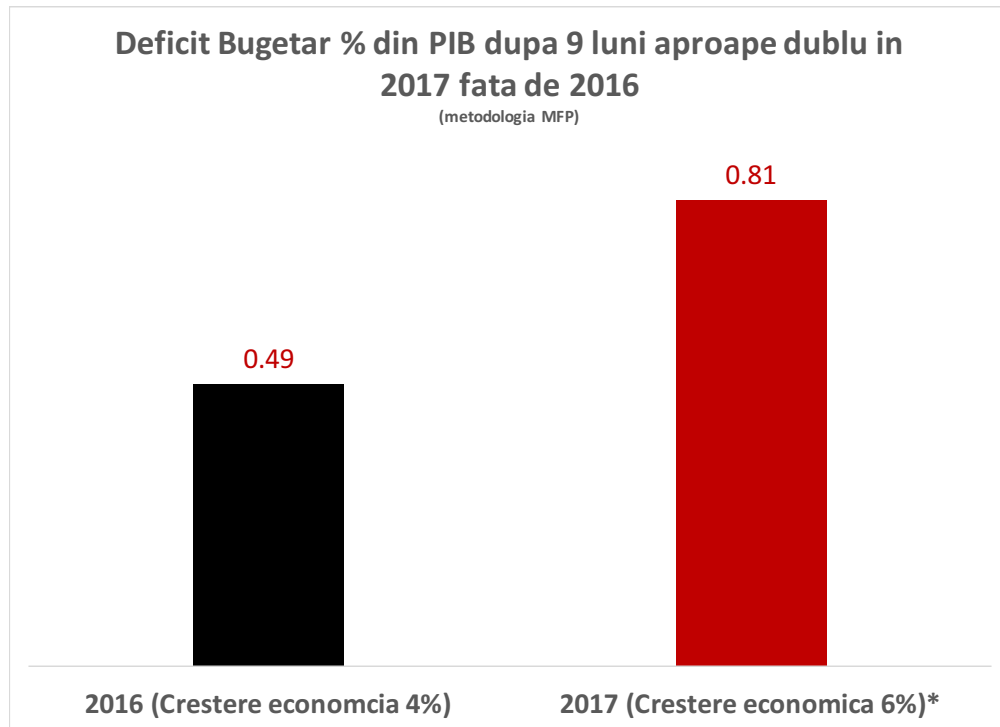
Executia bugetara

In trimestrul trei a continuat executia bugetara surprinzator de proasta pentru o economie care creste rapid datorita consumului. Supriza negativa, in acest context economic, apare la evolutia veniturilor fiscale.

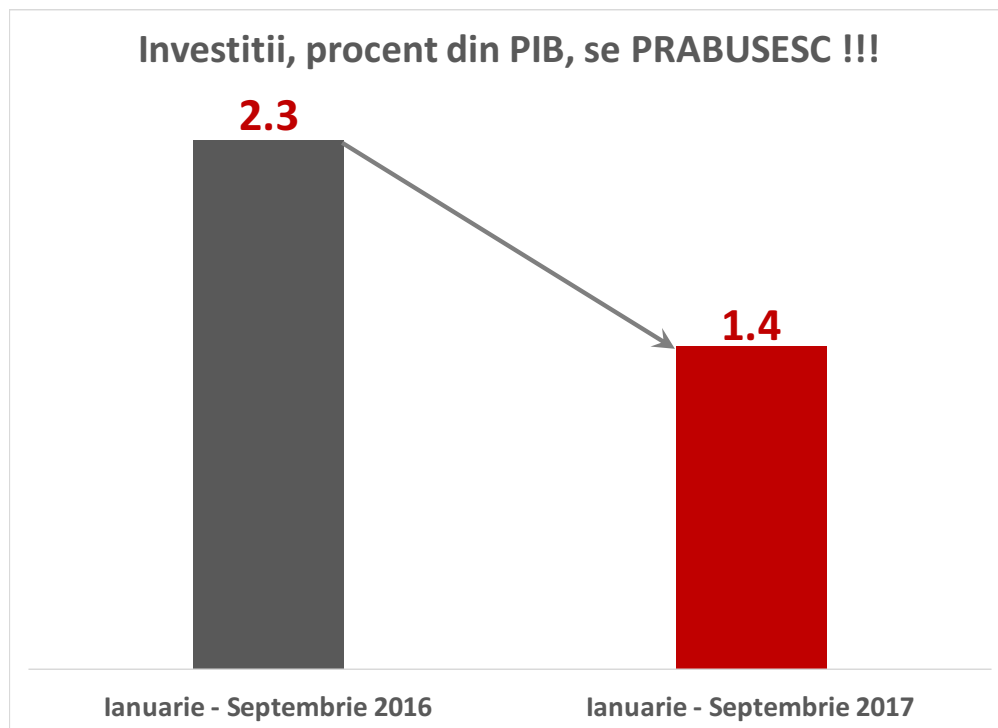
Veniturile fiscale sunt cu 1.1 puncte procentuale din PIB mai mici relativ la perioada similara a anului 2016. Aceasta evolutie reprezinta o inrautatare a situatiei in trimestrul trei. Dupa 6 luni de zile veniturile fiscale erau doar cu 0.7 puncte procentuale din PIB mai mici relativ la 2016. Schimbarea guvernului nu a adus nimic bun pentru veniturile la buget. Din contra, a avut o influenta negativa. Acest lucru este cu atat mai grav cu cat noul ministru al finantelor publice a fost angajat in ANAF.

Evolutia foarte proasta a veniturilor fiscale incasate la buget a dus la dublarea deficitului la 9 luni, 0.81% din PIB vs. 0.49% din PIB, fata de aceeași perioadă a anului precedent. Iar acest lucru este și mai grav pentru că se întâmplă după ce guvernul a tăiat 10.6 miliarde lei din cheltuielile pentru investiții.

În primele 9 luni, cheltuielile pentru investiții, care includ cheltuielile de capital, precum și pe cele aferente programelor de dezvoltare finanțate din surse interne și externe, au fost de 12,1 miliarde lei, respectiv 1,4% din PIB. Asta înseamnă că sunt cu 60% mai mici decât cheltuielile cu investițiile în primele 9 luni ale lui 2016.

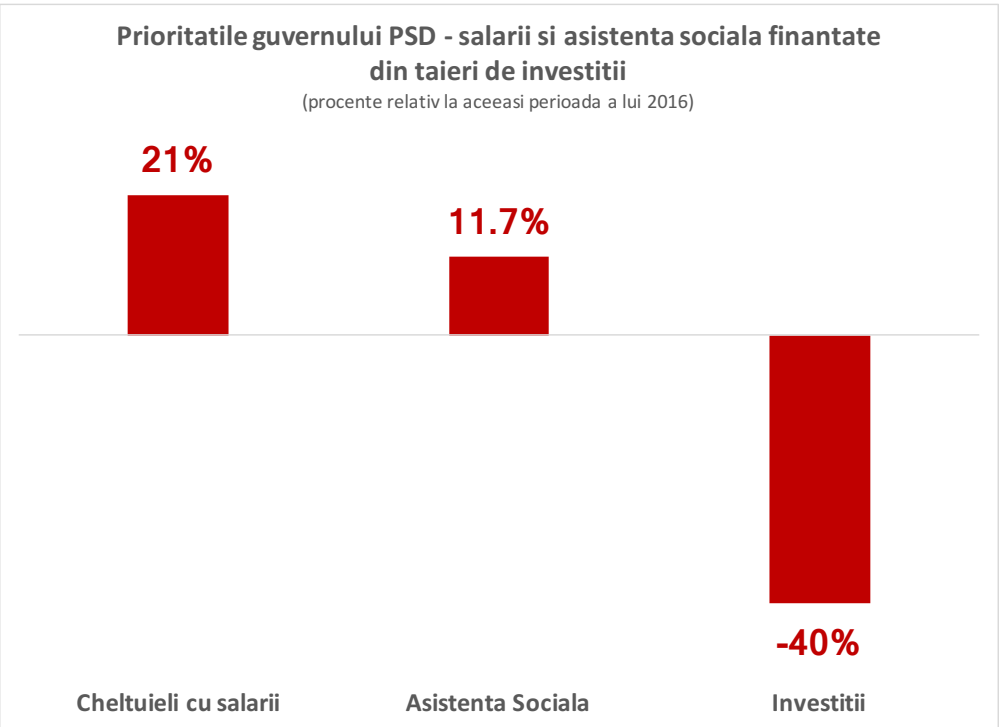
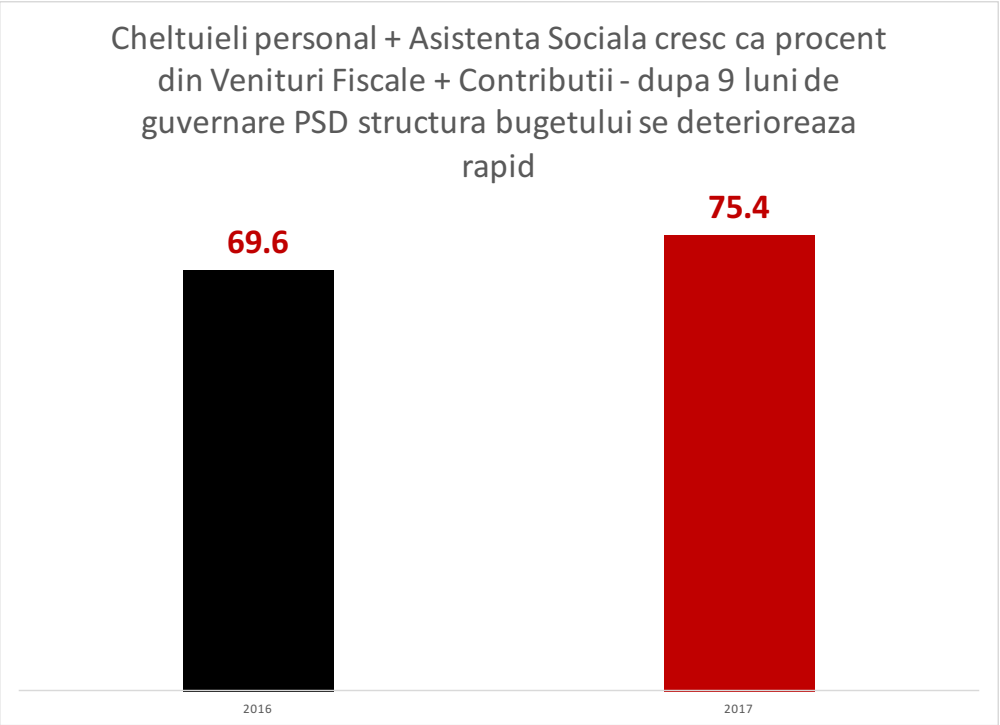
Dintr-o perspectivă istorică, 2017 reprezintă minimumul pentru cheltuielile de investiții. Este anul în care productivitatea stagnează sau chiar scade relativ la țările cu care România este în competiție pentru capital.

In trimestrul trei incep sa se vada cel mai bine semnele deteriorarii, cu efect negativ pe termen lung, structurii bugetului. In doar cateva luni, procentul din venituri fiscale plus contributiile care se ducea catre cheltuieli cu salarii si asistenta sociala a crescut de la 69% la 75%. Astfel, mai raman doar un sfert din venituri pentru alte cheltuieli, inclusiv investitii.

Dar situatia este mai dramatica pentru ca in timp ce scade procentul alocat investitiilor din veniturile fiscale scad si veniturile fiscale. Astfel, suma de bani disponibila pentru investitii este mult mai mica.

Prioritatile guvernului sunt clare. In 2017 cheltuielile cu salariile cresc cu 20%. cu asistenta sociala cresc cu 11.7% iar cele pentru investitii scad cu 40% (!!). In aceste conditii, cresterea economica din anii viitori are nevoie de aceeaasi dinamica a salariilor. Altfel, cresterea economica scade brusc.

In doar 9 luni guvernul a reusit sa distruga potentialul de crestere pe termen lung si sa schimbe major, cu implicatii negative, structura bugetului. S-a ajuns aici datorita unei colectari proaste a veniturilor fiscale si a prioritatilor asumate public de acest guvern. Promisiunile populiste au prioritate.

Pe langa aceste schimbari, evolutia executiei bugetare, cu un deficit dublu fata de cel din anul precedent, arata ca acest guvern nu vrea sa respecte angajamentul Romaniei de a reduce deficitul bugetar la 1% in 2017.

Romania devine in aceste conditii singura tara din UE supravegheata pentru devierea de la acest angajament. In acest moment Romania este singura tara din UE in care creste deficitul bugetar. Toate celelalte tari, guverne mai responsabile ca cel de la Bucuresti, profita de cresterea economica si reduc deficitele bugetare. Mai multe tari din UE deja au ajuns la surplus bugetar. Situatie normala si mai ales responsabila in conditiile in care economiile cresc mult mai rapid decat estimarile initiale.

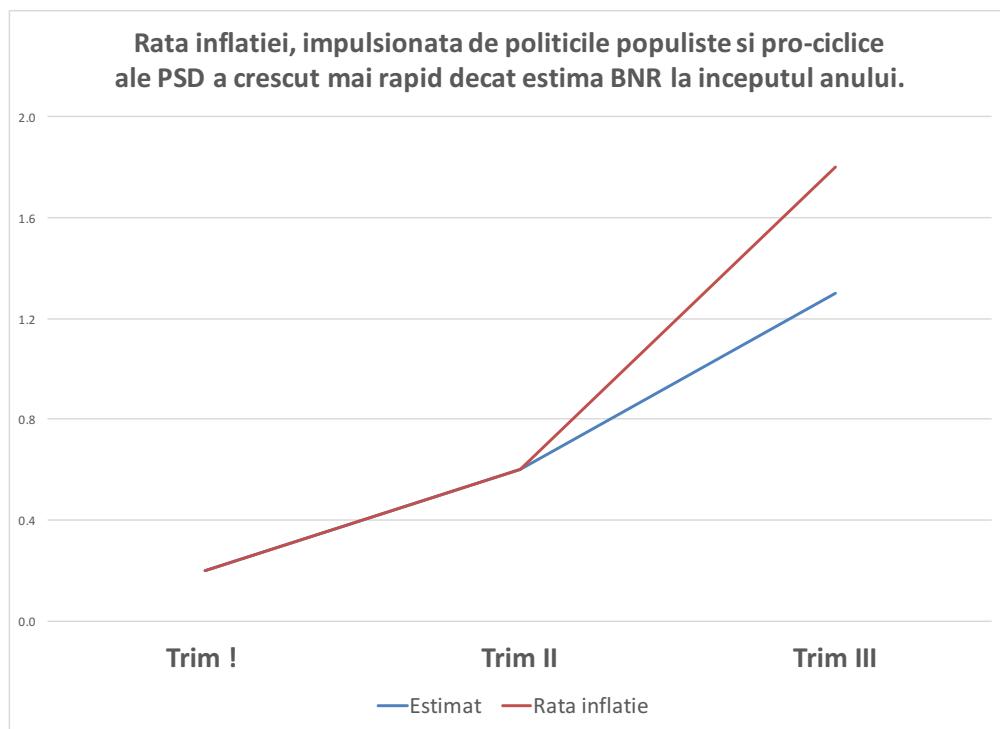
In 9 luni de zile, guvernul PSD a distrus structura bugetului, a omorat investitiile si potentialul de crestere dar mai ales a scos Romania cu un picior din UE.

Inflatie si dobanzi

O economie care creste cu 6% pe an nu are nevoie sa fie stimulata de politicile economice. Nu are nevoie nici de bani ieftini de la banca centrala si nici de cheltuieli cu salariile si pensiile adoptate doar pe criterii politice.

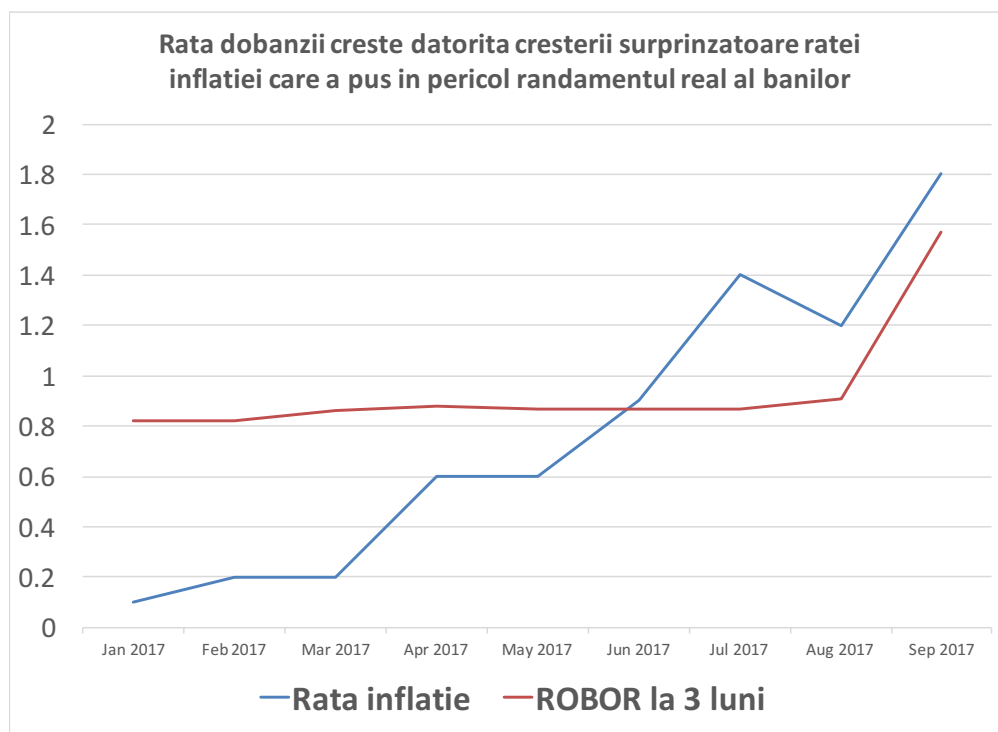
Astfel de politici stimulative, in contextul unei cresteri economice accelerate si peste asteptari, ridica imediat semne de intrebare pentru investitori si pentru cei care economisesc. Cei care economisesc vor dobanzi mai mari de frica sa nu fie suprinsi de o crestere rapida a inflatiei iar investitorii cer randamente mai mari tot pentru a se proteja.

Rata inflatiei a surprins prima. In 2017, rata TVA a scazut de la 20% la 19%. In conditii normale, fara un guvern iresponsabil care arunca cu bani in stanga si in dreapta, aceasta scadere s-ar fi reflectat intr-o scadere a ratei de inflatie.

Totusi, rata inflatiei, incepand cu trimestrul doi, a surprins printr-o dinamica mai mare decat era estimat initial. Rata inflatiei nu numai ca nu a scazut, dar creste mult mai rapid. Toate estimarile sunt deja depasite pentru acest an, inflatia a crescut de la 0.1% la 1.8%, dar incep sa creasca rapid estimarile de inflatie pentru 2018. Mai ales ca reducerea TVA, in 2018, de la 19% la 18% a fost amanata de guvern.

Surpriza furnizata de rata inflatiei trebuia sa se vada inevitabil si in ratele de dobanda. Banca centrala a mentinut lichiditate in sistemul bancar, si implicit dobanzi mici, o perioada foarte lunga de timp. Asta desi era din ce in ce mai clar ca rata inflatiei nu mai scade. Totusi, din trimestrul trei banca centrala a permis dobanzilor din piata interbancara, ROBOR, sa creasca spre rata dobanzii de politica monetara. Daca nu lua aceasta decizie, banca centrala punea in pericol obiectivul principal al politicii monetare, stabilitatea preturilor.

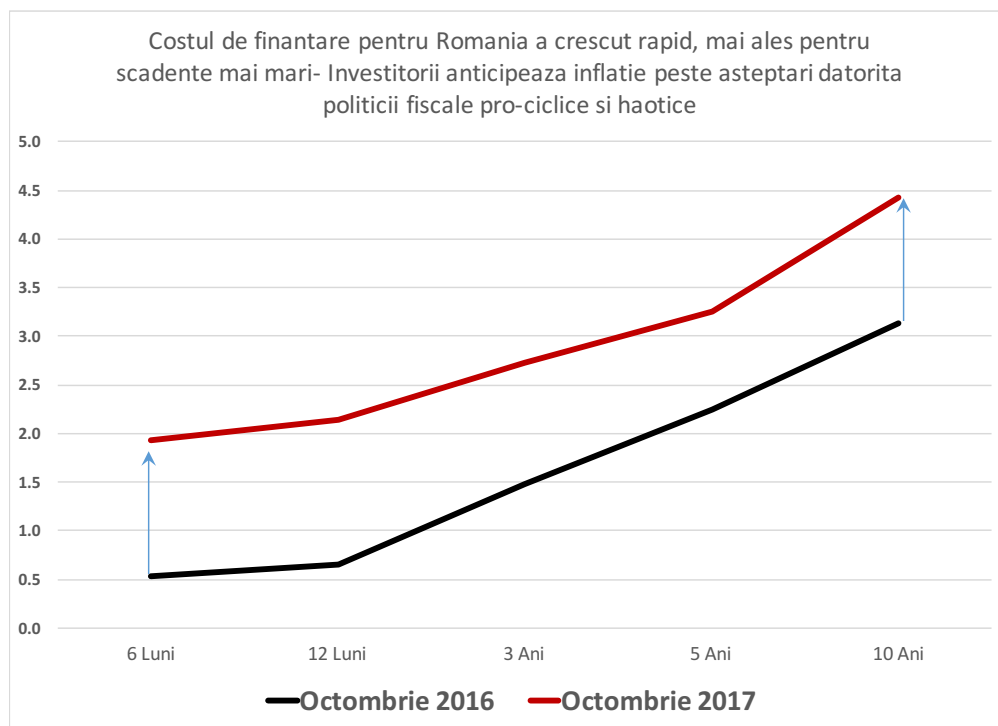
Asa cum este normal, in acest moment, dobanzile din piata interbancara se afla in jurul dobanzii de politica monetara. Dinamica ROBOR din ultimele saptamani, mai ales cresterea rapida in

doar cateva zile, este explicata de faptul ca banca centrala a tinut mult prea mult timp dobanzile din piata interbancara la un nivel artificial.

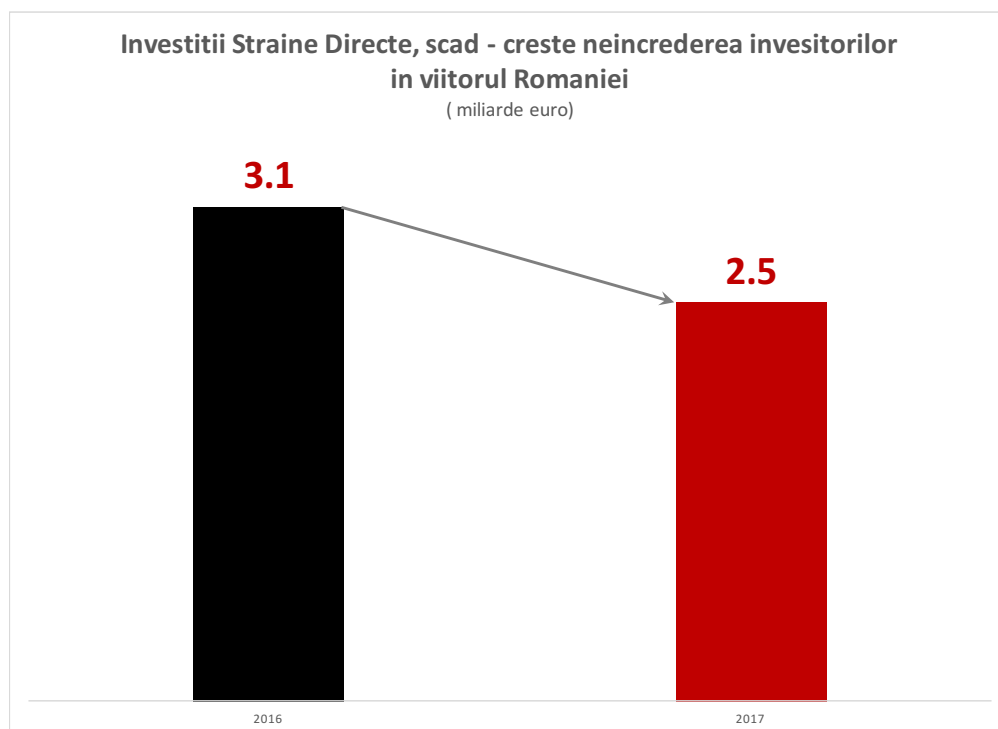
Cresterea esitmarilor pentru rata inflatiei in 2018 inseamna cresteri ale dobanzilor in perioada urmatoare. Este posibil ca dobanzile sa nu creasca pana cand rata inflatiei nu depaseste tinta de 2.5%, totusi, volatilitatea pe piata interbancara va creste iar dobanzile nu vor mai scadea la nivelurile de la inceputl acestui an.

Politica fiscala pro-ciclica si haotica, rata inflatiei peste asteptari, dobanzile mai mari din piata interbancara si in general contextul economic si social volatil, au crescut nivelul de neincredere in investorii straini.

Investitorii au reactionat chiar din primele luni ale lui 2017. In primul rand au inceput sa creasca gradual costul la care Romania se imprumuta pentru a-si acoperi deficitul bugetar. In mai putin de 12 luni, acest cost a crescut cu 2 puncte procentuale la toate scadentele. Romania, astazi, se imprumuta mai scump atat pe perioada de 6 luni cat si pe o perioada de 10 ani.

A doua reactie a investitorilor straini, la haosul creat de politicile guvernului, a fost sa reduca investitiile straine directe. Dupa 9 luni de zile, ISD-urile sunt mai mici cu 20% fata de aceeași perioada a anului precedent. Politicile guvernului si mai ales prioritatile au speriat atat investitorii autohtoni cat si pe cei straini.

Politica fiscala in 2017, si mai ales efectele acesteia, sunt cel mai bine explicate de situatia in care pe un foc de tabara care deja arde puternic se arunca paie foarte uscate. Flacara va arde mai puternic dand impresia ca focul arde mai tare dar in realitate puterea focului se va reduce in cateva minute.

Acestea sunt asteptarile si pentru economia Romaniei in lipsa unui guvern responsabil. Cresterea rapida din 2017 nu are cum sa se permanentizeze. Pentru a trage de timp, guvernul va incerca sa alimenteze cresterea economica cu promisiuni si cresteri salariale. Dar nu merge la nesfarsit. Aceste salarii trebuiesc platite. Iar in conditiile unei executii bugetare proaste si ale unei

economii fara investitii, aceste cheltuieli creeaza deficit. Deficitul mai mare alimenteaza datoria publica. La un moment dat nimeni nu va mai dori sa imprumute un stat iresponsabil, indiferent de dobanda.

Acest cerc vicios, poate sa fie oprit de un guvern responsabil sau de o criza economica. De cele mai multe ori este oprit de criza, guvernele preferand sa dea vina pe “iresponsabilitatea” sectorului privat.

Estimari

Acestea sunt estimarile mele pentru cei mai importanti indicatori macroeconomici. Asa au rezultat din analiza macroeconomica prezentata in material. In functie de deciziile pe care guvernul le va lua in viitor, estimarile ar putea sa sufere modificari.

	2017	2018
PIB real %	5 - 5.5	3.8-4.2
Rata Inflatie %	2.2	4.5
Rata somaj%	4.8	5.2
Deficit Bugetar % din PIB (ESA)	3.2 - 3.5	4.5-4.8
Deficit de cont curent % din PIB	3.5 - 4	5 - 5.5
Rata dobanda politica monetara %	2	3

Concluzii

- Prima si cea mai importanta concluzie. Cele doua motoare de dezvoltare in viziunea PSD, FSDI si FND, a Romaniei si repetate de Liviu Dragnea de sute ori ca fiind vitale pentru economie nu au fost nici pana acum infiintate. Si nu exista perspectiva sa o faca. Asta arata importanta pe care Liviu Dragnea si PSD o acorda dezvoltarii acestei tari. Aici adaugam si taierea cu 10.6 miliarde a fondurilor pentru investitii si avem imaginea completa.
- In continuare cresterea economica depinde doar de consum. Contributia la cresterea economica a investitiilor este zero.
- Romania se indreapta cu pasi repezi spre o economie etatista unde statul intervine agresiv si innabuse orice initiativa in domeniul privat.
- Legea salarizarii unitare a adancit criza pe piata fortei de munca din Romania. A majorat inegalitatile sociale.
- Dezechilibrele economice generate de masurile guvernului se accentueaza rapid. A disparut predictibilitatea de care are nevoie mediul de afaceri pentru a-si face planuri de viitor.
- Situatie la nivelul UAT-urilor devinde dramatica.
- Sunt absolut convins ca urmeaza inca o rectificare bugetara negativa pana la sfarsitul anului.

Estimarile pentru viitorul apropiat al Romaniei sunt sumbre. Cifrele, atat ale mele cat si ale UE, arata ca Romania se indreapta intr-o directie periculoasa.

Singurul obiectiv al PSD legat de economie pentru 2017 ramane incadrarea in tinta declarata pentru deficit de 2.99% din PIB. Pentru a atinge acest obiectiv este clar ca urmeaza atat noi taxe si impozite pentru mediul privat cat si reduceri masive de cheltuieli.

Referinte:

Ministerul Finantelor Publice- Sinteza aulie, august, septembrie 2017

Ministerul Finantelor Publice - Notă privind execuția bugetului general consolidat - septembrie 2017

Banca Nationala a Romaniei- Raport asupra inflatiei- august 2017

Institutul National de Statistica